

MEDIJACIJA

Posredovanje u sukobima za uporne

Urednica

Sonja Stanić

Autorice

Branka Peurača

Vesna Teršelič

Lektorica i korektorica

Jadranka Varošaneć

Oblikovanje i prijelom

Borovac i Bence d.o.o.

Tisak

Grafika d.o.o.

Za izdavača

Branka Kaselj

Izdavač

Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek

Edukacijska kuća

Županijska 7, Osijek

Hrvatska

eduka@centar-za-mir.hr

Godina: 2004.

Priručnik je nastao u sklopu Edukacijske kuće Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek u suradnji s organizacijama Ars Publica i Centar za mirovne studije.

Izradu priručnika financijski omogućili:
Academy for Educational Development (AED)
Ron Brown Alumni Fellowship Program

"Ova publikacija izdana je uz potporu Academy for Educational Development (AED) u okviru projekta Potpora hrvatskim nevladinim organizacijama (CroNGO) pod uvjetima navedenim u ugovoru s Američkom agencijom za međunarodni razvoj (USAID) br. 160-A-00-01-00109-00. Ovdje navedeni stavovi autora ne moraju nužno odražavati stavove AED-a ili USAID-a."

Ova publikacija je izdana uz potporu Bureau of Educational and Cultural Affairs (ECA) of the US Department of State, kroz program koji provodi Institute of International Education (IIE). Niti jedna od ovih organizacija nije odgovorna za ovdje navedene stavove autora.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA OSIJEK
UDK 327.36. (035)
347.919.1 (035)

PEURAČA, Branka

Medijacija : posredovanje u sukobima za uporne / Branka Peurača,
Vesna Teršelič. – Osijek : Centar za mir, nenasilje i ljudska prava, 2004.

Bibliografija

ISBN 953-97479-4-5

1. Teršelič, Vesna

101226075

Branka Peurača • Vesna Teršelič

MEDIJACIJA

Posredovanje u sukobima za uporne

EDUKACIJSKA KUĆA
Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek
2004.

Sadržaj

UVOD	7
Pristup sukobu	11
Razine sukoba	13
Postupci i intervencije	14
Počeci rada na sukobu u Hrvatskoj	16
Počeci medijacije u Slavoniji	19
Medijacija	23
Što je medijacija	25
Što radi medijator/ica	26
Medijacija u školama	28
Primjer: Projekt "Sukob kao prilika"	31
Medijacija u zajednici	33
Medijacijski proces	35
Tijek medijacijskog procesa	37
Uvodni dio	37
Središnji dio	38
Zaključni dio	39
Neka korisna pitanja	41
Primjer uvodne analize	42
Vještine i sposobnosti	47
Kakvi medijatori/ce trebaju biti?	49
Medijacijske vještine	50
Analiza sukoba	50
Primjer analize sukoba	51
Komunikacijske vještine	57
Slušanje	57
Parafraziranje, sažimanje, preoblikovanje, postavljanje pitanja	57
Kontekst medijacije	61
Kada odabrati medijaciju?	63
Rubne situacije, etička pitanja	65
Primjer: Je li slučaj za medijaciju ili ne?	65
Područja s kojima se medijacija dodiruje	68
Formalna i neformalna medijacija	70
Medijator/ica u formalnoj medijaciji	72
Senzibilizacija za medijaciju	75
Pregled procesa	79
Anketiranje	80
Upitnik	81
Analiza upitnika	83
Planiranje zagovaranja	84
Primjer: Radionice za senzibilizaciju	86
Osnivanje medijacijske službe	88
Pripremanje rada medijacijske službe	89
Pripremanje treninga za medijaciju	92
Primjer: Program treninga	93
Zadaci i uloge	95

Dodaci	97
Etički kodeks	99
Medijacijski obrasci	103
Obrazac za promatranje i/ili samoprocjenu	104
Popis sudionika/ca treninga	105
Kontakti	106
Literatura	106

Uvod

Uvod

Drage čitateljice i dragi čitatelji,

Priručnik pred vama zamišljen je kao popratni materijal uz treninge iz medijacije u zajednici. Pišemo o procesu čije iduće korake tek sanjamo, planiramo, slutimo. Oni će ovisiti o entuzijazmu i motiviranosti čitatelja i čitateljica ovoga priručnika.

U Hrvatskoj se sve više upotrebljava poslovna medijacija. Već tri godine radi se na izvansudskim nagodbama u slučaju optuženih starijih maloljetnika i mlađih punoljetnika. Usvojen je Zakon o mirenju čime su otvorena vrata za izvansudske nagodbe. Vjerujemo da će razvoj medijacije u drugim područjima ohrabriti i inicijative za medijaciju u zajednici jer primjećujemo da su ljudi sve aktivniji u rješavanju problema u svojem susjedstvu. Raste svijest o povezanosti s drugima i o uloji koje vlastita inicijativa ima u rješavanju problema. Sve je prisutnija potreba da se problemi rješavaju dogovorno, prema unaprijed utvrđenoj proceduri. Sve je više ljudi zainteresirano da uči i radi na rješavanju problema i da radi na osnivanju centara koji će provoditi takve procese, za što je potreban istodoban rad na senzibilizaciji, edukaciji i institucionalnom razvoju.

Priručnik proizlazi iz potrebe za sustavnijim radom na medijaciji. Napisan je za one koji žele posredovati u sukobima u svojim sredinama, a već nešto znaju o vještinama i o procesu. Zamislile smo ga kao kompilaciju naših iskustava i odgovora na pitanja koja su postavljali polaznici i polaznice naših medijacijskih treninga 2003. godine. Željele smo dati osnovne informacije o primjeni medijacije i preporuke o prikladnim načinima posredovanja u sukobu te predložiti moguće korake za pokretanje medijacijskih službi. Osim toga, bilo nam je važno zabilježiti priču o počecima primjene medijacijskih vještina u Hrvatskoj.

U pripremi priručnika slijedile smo potrebe koje smo identificirale u komunikaciji s polaznicima i polaznicama treninga, pa tekst metodološki prati proces učenja od pristupa sukobu preko pojašnjavanja medijacijskog procesa do uputa za senzibilizaciju i zagovaranje te za pokretanje medijacijskih centara. U strukturiranju teksta vodilo nas je načelo primjenjivosti u praksi. *Citate i primjere* označile smo kurzivom, a **pitanja za razmišljanje** podebljanim slovima.

Zamišljamo ovaj svezak kao jedan od tekstova na policama nekih budućih medijacijskih službi. Nadamo se da će u 2004. i 2005. medijacija u zajednici zaživjeti u mjestima širom Hrvatske.